

**energiavirasto
energimyndigheten**

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.

Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on: 30.11.2022

Dokumentet är daterat: 30.11.2022

The document is dated: 30.11.2022

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Liisa Sinisammal

Pvm / Datum / Date: 30.11.2022

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 30.11.2022

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Gasgrid Finland Oy
Keilaranta 19 D
02150 Espoo

Sähköisesti: mika.myotyri@gasgrid.fi

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ehdottamien tasehallinnan ehtojen vahvistaminen

Asianosainen

Gasgrid Finland Oy (y-tunnus 3007894-1)

Vireilletulo

8.11.2022

Ratkaisu

Energiavirasto vahvistaa järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan Gasgrid Finland Oy:n noudatettavaksi 1.1.2023 alkaen tämän päätöksen liitteenä olevan tasehallinnan ehdot.

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Selostus asiasta

Maakaasumarkkinalain 29 §:n mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja maakaasujärjestelmän käyttämiselle. Ehtoja voidaan soveltaa yksittäistapauksessa sen jälkeen, kun Energiavirasto on ne vahvistanut sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisesti.

Energiavirasto vahvisti heinäkuussa 2019 tasehallinnan ehdot (dnro 854/531/2019) järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija Gasgrid Finland Oy:n (myöhemmin myös Gasgrid) noudatettavaksi 1.1.2020 alkaen, jolloin maakaasumarkkina Suomessa avautui kilpailulle. Vuoden 2020 kuluessa Gasgrid havaitsi tasehallinnan ehdoissa päivitystarpeita, ja heinäkuussa 2020 Energiavirasto vahvisti Gasgridin noudatettavaksi päivitettyt tasehallinnan ehdot (dnro 1346/533/2020) alkaen 1.9.2020.

Vuoden 2022 kuluessa Gasgrid tunnisti jälleen muutostarpeita tasehallinnan ehtoihin ja toimitti 8.11.2022 Energiaviraston vahvistettavaksi päivitettyt tasehallinnan ehdot. Gasgrid toimitti myös epävirallisen englanninkielisen käännöksen ehdoista, jotta myös muilla kuin suomalaisilla toimijoilla olisi mahdollisuus lausua. Gasgrid

teki vielä julkisen kuulemisen jälkeen täsmennyksiä esittämiinsä tasehallinnan ehtoihin, ja toimitti 28.11.2022 päivitetyt tasehallinnan ehdot.

Gasgridin esittämät muutokset tasehallinnan ehtoihin

Marginaalihinnan osalta Gasgrid esittää kolmannen vaihtoehdon ottamista huomioon hinnan määrittämisessä. Tämä vaihtoehto on järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tekemän päivänsisäisen tilauksen myynti-/ostohinta tasehallintapalvelusopimuksen kautta.

Neutraalin kaasunhinnan määrittämiseen esitetään tarkennuksena, jos tasehallintapalvelusopimusten päiväkohtaista hintaa ei pystytä määrittämään, käytetään neutraalina kaasunhintana viimeisintä määritettyä neutraalia kaasunhintaa siihen saakka, kunnes päiväkohtainen neutraali kaasunhintaa on jälleen määritettävissä.

Lisäksi tasehallinnan ehtoihin on lisätty Inkoon ja Haminan LNG:n syöttöpisteet. Luottokelpoisuusvaatimusten määräytymisperusteista on poistettu tasehallinnan neutralointimaksut.

Tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteisiin Gasgrid esittää seuraavaa lisäystä: "mikäli tasepoikkeamamaksun päiväkohtaista osto- tai myyntihintaa ei pystytä luvussa 5.1.1 kuvattujen periaatteiden mukaisesti määrittämään, käytetään tasepoikkeamamaksun osto- tai myyntihinnan määrittämisessä oletussääntöä. Oletussäännön mukaan tasepoikkeamamaksun päiväkohtaisen hinnan määrittämiseksi neutraalina kaasunhintana käytetään viimeisintä määritettyä neutraalia kaasunhintaa lisättynä tai vähennettynä voimassa olevalla mukautusaskeleella siihen saakka, kunnes päiväkohtainen neutraali kaasunhintaa on määritettävissä."

Lisäksi tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteisiin esitetään lisäystä koskien tasehallintapalveluiden aktivointia tilanteessa, jossa pidempiaikainen samansuuntainen kaupallinen epätasapaino aiheuttaa Suomen kaasujärjestelmän fyysisen epätasapainon. Tällaisessa tilanteessa tasehallintapalvelusopimuksen käyttäminen ei vaikuta ko. kaasupäivän tasepoikkeamamaksun hintaan.

Merkittävin muutos tasehallinnan ehdoissa koskee sovellettavaa mukautusaskelta. Gasgrid esittää, että sovellettava mukautusaskel on vähintään 3 % ja enintään 10 %. Voimassa olevien ehtojen mukaisesti sovellettava mukautusaskel on 10%. Gasgrid esittää seuraavaa lisäystä ehtoihin:

"Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi muuttaa sovellettavaa mukautusaskelta ilmoittamalla muutoksesta vähintään kolme (3) kokonaista kaasutoimituspäivää ennen mukautuksen voimaan astumista. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa muutoksesta GET Balticin ylläpitämän UMM-alustan kautta, mutta myös järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivuilla.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi asettaa mukautusaskeleen, jonka suuruus voi olla vähintään 3 % ja enintään 10 %. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi säätää mukautusaskelta taseohjaukseen varmistaakseen Suomen kaasujärjestelmän fyysisen ja kaupallisen tasehallinnan tai huomioidakseen tasepoikkeamamaksuista tasevastaaville aiheutuvien kustannusten kohtuullisuuden."

Gasgrid perustelee sovellettavan mukautusaskeleen muutosta sillä, että järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on vastuu kaupallisesta ja fyysisestä tasehallinnasta. Tämän johdosta järjestelmävastaavan on perusteltua muuttaa mukautusaskelta, mikäli mukautusaskeleen nähdään olevan markkinaosapuolten näkökulmasta kustannustehoton suhteessa mukautusaskeleella saavutettavaan tasevaikutukseen tai mikäli mukautusaskeleen ei nähdä riittävästi ohjaavan tasevastaavien tasepositioita kaasujärjestelmän tasapainon varmistamiseksi. Gasgrid toteaa yleisperiaatteena tasehallinnan osalta olevan sen, että järjestelmävastaavan tavoite on puuttua mahdollisimman vähän markkinan toimintaan. Edelleen Gasgrid toteaa, että Viro-Latvia-tasealueella siirtoverkonhaltijalla on mahdollisuus kolmen päivän vasteajalla muuttaa tasekaasun hinnan määrittämisessä käytettyä mukautusaskelta, mikä osaltaan lisää markkina-alueen harmonisoinnin tasoa, vaikkakin Suomi on edelleen oma tasealueensa.

Julkinen kuuleminen

Energiavirasto järjesti Gasgridin 8.11.2022 toimittamista tasehallinnan ehdoista julkisen kuulemisen ajalla 9.11. - 23.11.2022. Lausunnon toimitti määräaikaan mennessä Baltic Energy Partners OÜ ja UAB Ignitis.

Baltic Energy Partners OÜ lausui koskien neutralointimaksujen laskutusväliä. Baltic Energy Partners OÜ:n mukaan olisi hyvä, jos neutralointimaksujen laskutusväli olisi kuukausi nykyisen kolmen kuukauden sijaan. Baltic Energy Partners OÜ:n mukaan tämä käytäntö olisi yhdenmukainen Balttiassa olevan käytännön kanssa. Lausunnossa esitetään lisäksi, että ideaalinen laskutusajankohta olisi toimituskuukautta seuraavan kuukauden kuudes päivä.

UAB Ignitoksen lausunnon mukaan Suomen tasealue on markkina-alueen kallein (Suomi + Balttian maat). Lausunnossa ehdotetaan, että tasehallintakäytännöt yhdenmukaistettaisiin Balttian maiden kanssa, jolloin varmistettaisiin tehokkain mahdollinen kustannusrakenne. Lisäksi UAB Ignitis esittää muutoksia neutralointimaksujen julkaisemiseen liittyen. Lausunnon mukaan järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tulisi kuukausittain julkaista eritellyt summat tasehallinnan neutralointimaksussa huomioiduista maksukomponenteista. Gasgridin esittämien tasehallinnan ehtojen mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija julkaisee maksukomponenttien yhteenlasketut summat kerran kuukaudessa.

Energiaviraston lausuntopyynnöt järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle

Energiavirasto toimitti 24.11.2022 Gasgridille lausuntopyynnön koskien kuulemisessa vastaanotettuja lausuntoja sekä itse lausunnot. Gasgrid toimitti lausuntonsa 28.11 sekä päivitettyt tasehallinnan ehdot.

Lisäksi Energiavirasto on 29.11.2022 lähetetyllä sähköpostilla varannut Gasgridille mahdollisuuden antaa lausuntonsa Energiaviraston päätösluonnokseen. Gasgrid on 30.11.2022 päivätyllä lausunnollaan ilmoittanut, että Gasgrid Finlandilla ei ole lausuttavaa tasehallinnan ehtoja koskevasta päätösluonnoksesta.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Maakaasumarkkinalaki (587/2017)

Maakaasumarkkinalain 13 §:n mukaan verkonhaltijan on tarjottava maakaasuverkonsa palveluita maakaasumarkkinoiden osapuolille tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Palveluiden tarjonnassa ei saa olla perusteettomia tai maakaasukaupan ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Maakaasumarkkinalain 29 §:n mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa maakaasujärjestelmän teknisestä toimivuudesta ja käyttövarmuudesta sekä huolehtii maakaasujärjestelmän tasevastuuseen kuuluvista tehtävistä, maakaasujärjestelmän taseselvityksestä ja maakaasukaupan kauppapaikan ylläpitämiseen ja keskitettyyn tiedonvaihtoon liittyvistä tehtävistä (järjestelmävastuu) ja on velvollinen huolehtimaan niistä tarkoituksenmukaisella ja maakaasujärjestelmässä toimivien maakaasumarkkinoiden osapuolten kannalta tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla. Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tulee ylläpitää ja kehittää järjestelmävastuun piiriin kuuluvia toimintojaan ja palveluitaan sekä ylläpitää, käyttää ja kehittää maakaasuverkkoaan ja muita järjestelmävastuun hoitamiseen tarvittavia laitteistojaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin siten, että ne toimivat tehokkaasti ja että edellytykset tehokkaasti toimiville kansallisille ja alueellisille maakaasumarkkinoille sekä Euroopan unionin maakaasun sisämarkkinoille voidaan turvata.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi asettaa järjestelmävastuun toteuttamiseksi tarpeellisia ehtoja maakaasujärjestelmän käyttämiselle. Ehtoja voidaan soveltaa yksittäistapauksessa sen jälkeen, kun Energiavirasto on ne vahvistanut sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 10 §:n mukaisesti. Vahvistettuja ehtoja voidaan soveltaa muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Maakaasumarkkinalain 31 §:n mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa maakaasutaseen ylläpitämisestä vastuualueellaan (maakaasujärjestelmän tasevastuu). Maakaasujärjestelmän tasevastuuseen sisältyvät kaikki sen hoitamisen edellyttämät toimenpiteet ja resurssit, jotka on toteutettava tai joiden käytettävyys on varmistettava kunkin taseselvitysjakson ajaksi.

Maakaasujärjestelmän tasevastuun hoitamiseen tarvittavan maakaasun hankinta-ehdojen sekä tasekaasun kauppaehtojen on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä maakaasumarkkinoiden osapuolille, eikä niissä saa olla perusteettomia tai maakaasukaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja. Ehdossa on kuitenkin otettava huomioon maakaasujärjestelmän toimintavarmuudesta ja tehokkuudesta johtuvat vaatimukset. Ehtojen on lisäksi tarjottava verkon käyttäjille asianmukaisia kannustimia maakaasun syötön ja oton tasapainottamiseksi.

Maakaasumarkkinalain 32 §:n mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa maakaasujärjestelmän maakaasutaseen sekä maakaasujärjestelmässä toimivien maakaasukaupan osapuolien maakaasutaseiden selvittämisestä kunkin taseselvitysjakson osalta (maakaasujärjestelmän taseselvitys). Taseselvitysjaksona on kaasutoimituspäivä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan kaasunsyöttöön maakaasuverkkoon sovelletaan kaasutoimituspäivää pidempää taseselvitysjaksoa.

Taseselvityksen tulee perustua maakaasun mittaukseen etäluennalla sekä toimintuksia koskeviin ilmoituksiin. Tarkemmat säännökset taseselvityksessä käytettävistä menetelmistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Taseselvityspalvelun hinnoittelun on oltava kohtuullista.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta (jäljempänä maakaasuverkkoasetus)

Maakaasuverkkoasetuksen 14 artiklan 3 kohdan mukaan kolmannen osapuolen verkkoonpääsyyn liittyviä palveluita voidaan tarvittaessa tarjota edellyttäen, että verkkokäyttäjät antavat asianmukaiset takeet tällaisten käyttäjien luottokelpoisuudesta. Kyseiset takeet eivät saa muodostaa aiheettomia esteitä markkinoille pääsulle, ja niiden on oltava syrjimättömiä, avoimia ja oikeasuhteisia.

Maakaasuverkkoasetuksen 21 artiklan 3 kohdan mukaan tasepoikkeamamaksujen on vastattava kustannuksia mahdollisimman pitkälti ja asianmukaisesti kannustettava verkkokäyttäjiä tasapainottamaan kaasun syöttämisen ja ottamisen. Niissä on vältettävä verkkokäyttäjien välistä ristiintukemista, eivätkä ne saa estää uusien yrittäjien tuloa markkinoille.

Komission asetus (EU) 312/2014 kaasun siirtoverkkojen tasehallintaa koskevan verkkosäännön vahvistamisesta (jäljempänä tasehallinnan verkkosääntö)

Tasehallinnan verkkosäännön 20 artiklan 1 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijan on hyväksyttävä tasehallinta-alueellaan käytettävä päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun laskentamenetelmä kansallisella sääntelyviranomaisella.

Tasehallinnan verkkosäännön 20 artiklan 3 kohdan mukaan päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun laskentamenetelmässä on vahvistettava:

- a) 21 artiklan mukaan päiväkohtaisten tasepoikkeamamäärän laskenta
- b) 22 artiklan mukainen sovellettavan hinnan johtaminen: ja
- c) muut tarvittavat parametrit.

Tasehallinnan verkkosäännön 21 artiklan 1 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijan laskettava kultakin kaasutoimituspäivältä päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä verkkokäyttäjän jokaista tasehallintasalkkua varten seuraavan kaavan mukaisesti:

päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä = syötöt – otot

Tasehallinnan verkkosäännön 21 artiklan 3 kohdan mukaan, jos verkkokäyttäjän kaasutoimituspäiväksi tekemien syöttöjen summa vastaa sen kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi tekemien ottojen summaa, verkkokäyttäjän taseen katsotaan olevan kyseisen kaasutoimituspäivän osalta tasapainossa.

Tasehallinnan verkkosäännön 21 artiklan 4 kohdan mukaan, jos verkkokäyttäjän kaasutoimituspäiväksi tekemien syöttöjen summa ei vastaa sen kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi tekemien ottojen summaa, verkkokäyttäjän taseen katsotaan

30.11.2022

olevan kyseisen kaasutoimituspäivän osalta epätasapainossa, jolloin on sovellettava 23 artiklan mukaisia päiväkohtaisia tasepoikkeamamaksuja.

Tasehallinnan verkkosäännön 21 artiklan 5 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijan on ilmoitettava verkonkäyttäjälle tämän alustavat ja lopulliset päiväkohtaiset tasepoikkeamamäärät 37 artiklan mukaisesti.

Tasehallinnan verkkosäännön 21 artiklan 6 kohdan mukaan päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun on perustuttava lopulliseen päiväkohtaiseen tasepoikkeamamäärään.

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 1 kohdan mukaan sovellettava hinta määritetään 23 artiklan mukaista päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun laskentaa varten seuraavasti:

a) myynnin marginaalihinta, jos päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on positiivinen (eli verkonkäyttäjä on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän syöttöjä kuin ottoja); tai

b) oston marginaalihinta, jos päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on negatiivinen (eli verkonkäyttäjä on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän ottoja kuin syöttöjä).

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 2 kohdan mukaan kunkin kaasutoimituspäivän myynnin marginaalihinta ja oston marginaalihinta lasketaan seuraavasti:

a) myynnin marginaalihinta on seuraavista kahdesta hinnasta pienempi:

(i) kaikkien sellaisten kaasutoimituspäivää koskevien myyntien pienin hinta, jotka käydään omistuksen kohteena olevilla tuotteilla ja joihin siirtoverkonhaltija osallistuu; tai

(ii) kyseiselle kaasutoimituspäivälle laskettu kaasun painotettu keskihinta miinus pieni mukautus;

b) oston marginaalihinta on seuraavista kahdesta hinnasta suurempi:

(i) kaikkien sellaisten kaasutoimituspäivää koskevien ostojen suurin hinta, jotka käydään omistuksen kohteena olevilla tuotteilla ja joihin siirtoverkonhaltija osallistuu; tai

(ii) kyseiselle kaasutoimituspäivälle laskettu kaasun painotettu keskihinta plus pieni mukautus.

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 4 kohdan mukaan sellaisia tapauksia varten, joissa myynnin marginaalihintaa ja/tai oston marginaalihintaa ei voida määrittää 2 artiklan a ja b alakohdan mukaisesti, on vahvistettava oletussääntö.

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 6 kohdan mukaan pienen mukautuksen on oltava seuraavien vaatimusten mukainen:

a) sen on kannustettava verkonkäyttäjiä tasapainottamaan syöttönsä ja ottonsa;

b) se on suunniteltava ja sitä on sovellettava syrjimättömällä tavalla, jottei

(i) estettäisi uusien toimijoiden pääsyä markkinoille;

(ii) estettäisi kilpailumarkkinoiden kehittymistä;

c) se ei saa haitata rajat ylittävää kauppaa;

d) se ei saa johtaa siihen, että päiväkohtaisista tasepoikkeamamaksuista koituu verkonkäyttäjille kohtuuton taloudellinen riski.

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 7 kohdan mukaan pienen mukautuksen arvo voi olla myynnin marginaalihinnan määräyksessä eri kuin oston marginaalihinnan määräyksessä. Pienen mukautuksen arvo saa olla enintään kymmenen prosenttia painotetusta keskihinnasta, paitsi jos asianomainen siirtoverkonhaltija voi perustella tämän prosenttirajan ylityksen kansalliselle sääntelyviranomaiselle ja saa siltä hyväksynnän 20 artiklan mukaisesti.

Tasehallinnan verkkosäännön 29 artiklan 1 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijalle ei saa koitua voittoa tai tappiota siitä, että se suorittaa tai vastaanottaa päiväkohtaisia tasepoikkeamamaksuja, päivänsisäisiä maksuja, tasehallintatoimiin liittyviä maksuja ja muita maksuja, jotka liittyvät sen tasehallintatoimintoihin, joihin on pidettävä kaikkia toimintoja, jotka siirtoverkonhaltija toteuttaa täyttääkseen tässä asetuksessa säädetyt velvollisuutensa.

Tasehallinnan verkkosäännön 29 artiklan 4 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava asiaankuuluvat tiedot, jotka koskevat 1 kohdassa tarkoitettuja, yhteenlaskettuja maksuja ja yhteenlaskettuja tasehallinnan neutralointimaksuja, vähintään yhtä usein kuin verkonkäyttäjille lähetetään näitä maksuja koskevat laskut, ja ainakin kerran kuukaudessa.

Tasehallinnan verkkosäännön 30 artiklan 1 kohdan mukaan tasehallinnan neutralointimaksu on maksettava asianomaisella verkonkäyttäjällä tai maksettava tälle.

Tasehallinnan verkkosäännön 30 artiklan 2 kohdan mukaan kansallisen sääntelyviranomaisen on vahvistettava tai hyväksyttävä ja julkaistava tasehallinnan neutralointimaksujen laskentamenetelmä, mukaan luettuina näiden maksujen jakaminen verkonkäyttäjien kesken sekä luottoriskin hallintasäännöt.

Tasehallinnan verkkosäännön 30 artiklan 3 kohdan mukaan tasehallinnan neutralointimaksun on oltava oikeassa suhteessa siihen, miten paljon verkonkäyttäjä käyttää kyseisiä syöttö- tai ottokohtia tai siirtoverkkoa.

Tasehallinnan verkkosäännön 30 artiklan 4 kohdan mukaan tasehallinnan neutralointimaksu on ilmoitettava erikseen, kun siitä lähetetään lasku verkonkäyttäjille, ja laskuun on liitettävä riittävästi lisätietoja, jotka määritellään 2 kohdassa tarkoitettussa menetelmässä.

Tasehallinnan verkkosäännön 31 artiklan 1 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijalla on oikeus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ja asettaa verkonkäyttäjille asianmukaiset sopimusperusteiset vaatimukset, rahavakuudet mukaan luettuina, vähentääkseen

29 ja 30 artiklassa tarkoitettuihin, erääntyviin maksuihin liittyvää maksukyvyttömyysriskiään.

Tasehallinnan verkkosäännön 31 artiklan 2 kohdan mukaan sopimusperusteisissa vaatimuksissa on noudatettava avoimen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, niiden on oltava oikeasuhteisia tarkoitukseensa nähden, ja ne on määriteltävä 30 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa menetelmässä.

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013, jäljempänä *valvontalaki*)

Valvontalain 10 §:n mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa verkonhaltijan, järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijan noudatettaviksi seuraavat palvelujen ehdot ja palvelujen hinnoittelua koskevat menetelmät ennen niiden käyttöönottamista:

6) järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot sekä menetelmät palveluista perittävien maksujen määrittämiseksi;

Valvontalain 10 §:n 4 momentin mukaan päätös on voimassa toistaiseksi tai, jos erityistä syytä on, päätöksessä määrätyn määräajan. Vahvistuspäätöksen aineellisoikeudellisesta perustasta säädetään valvontalain 12 §:ssä.

Valvontalain 12 §:n 2 momentin mukaan maakaasuverkonhaltijaan, järjestelmävastaavaan siirtoverkonhaltijaan ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteiston haltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään:

- 1) maakaasumarkkina-laissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä;
- 2) maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetussa laissa;
- 3) maakaasuverkkoasetuksessa sekä sen nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä;
- 4) maakaasumarkkinadirektiivin nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä;
- 5) siirtoverkonhaltijaan kohdistuvassa lainvoimaisessa päätöksessä, joka on annettu yhteistyövirastoasetuksen 6 artiklan 10 kohdan artiklan nojalla.

Valvontalain 13 §:n mukaan Energiavirasto voi muuttaa vahvistuspäätöstä antamallaan uudella päätöksellä, jonka käsittely on tullut vireille vahvistuspäätöksen kohteen hakemuksesta tai Energiaviraston omasta aloitteesta.

Perustelut

Energiaviraston toimivalta

Valvontalain 10 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan Energiaviraston tulee päätöksellään (vahvistuspäätös) vahvistaa järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmävastuun piiriin kuuluvien palvelujen ehdot ennen niiden käyttöönottoa. Valvontalain 10 §:n 4 momentin mukaan päätös on voimassa toistaiseksi tai, jos erityistä syytä on, päätöksessä määrätyn määräajan. Vahvistuspäätöksen aineellisuudellisesta perustasta säädetään valvontalain 12 §:ssä. Valvontalain 12 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaavaan siirtoverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään maakaasumarkkina- ja sen nojalla annetuissa säännöksissä; maakaasuverkkosäätelyasetyksessä, sekä sen nojalla annetuissa; suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä, siltä osin kuin niitä sovelletaan Suomessa sekä maakaasumarkkinadirektiivin nojalla.

Vahvistuspäätös on voimassa toistaiseksi, koska asiaan ei liity erityisiä syitä, jotka puoltaisivat päätöksen määräaikaista.

Vahvistuspäätöksen muuttaminen

Energiavirasto voi muuttaa vahvistuspäätöstä antamallaan uudella päätöksellä, jonka käsittely on tullut vireille vahvistuspäätöksen kohteen hakemuksesta tai Energiaviraston omasta aloitteesta valvontalain 13 §:n nojalla.

Gasgrid lähetti 8.11.2022 Energiavirastolle vahvistuspyynnön muuttaa tasehallinnan ehtoja, jotka Energiavirasto on 24.7.2020 vahvistanut (diarinumero 1346/533/2020) Gasgridin noudatettavaksi 1.9.2020 alkaen toistaiseksi. Energiavirasto toteaa, että vahvistuspyynnön kohteena olevissa ehdoissa on kyse valvontalain 10 §:n 1 momentin 6 kohdan tarkoittamista ehdoista, joita voidaan muuttaa vahvistuspäätöksen kohteen hakemuksesta valvontalain 13 §:n nojalla.

Tasehallinnan ehtojen arviointi

Gasgridin ehdotus tasehallinnan ehdoiksi vuodesta 2023 alkaen pohjautuu 1.9.2020 lähtien sovellettuihin tasehallinnan ehtoihin, jotka Energiavirasto vahvisti heinäkuussa 2020 Gasgridin ehdotuksesta. Gasgrid on ehdottanut tietyiltä osin muutoksia ja täsmennyksiä tällä hetkellä voimassa olevaan tasehallinnan ehtoihin. Siltä osin kuin tasehallinnan ehtoihin ei ole ehdotettu muutoksia, Energiavirasto viittaa aiemmassa vahvistuspäätöksessään (dnro 1346/533/2020) antamiin perusteluihinsa.

UAB Ignitis ehdottaa lausunnossaan, että tasehallintakäytännöt yhdenmukaistettaisiin Baltian maiden kanssa, jolloin varmistettaisiin tehokkain mahdollinen kustannusrakenne. Gasgridin toteaa vastineessaan, että sekä Suomen että Baltian siirtoverkonhaltijoilla on yhteinen tavoite yhteentoimivasta alueellisesta kaasumarkkinasta. Kaupalliset taseohjaukset ovat yleisperiaatteiltaan vastaavanlaiset Suomessa sekä Baltiassa. Suomi on kuitenkin oma tasealueensa, jossa sekä kaasun käyttöprofiili että kaasujärjestelmän topologia ovat erilaiset kuin Baltian maissa,

mikä johtaa eroavaisuuksiin operatiivisen tason toiminnassa fyysisen ja kaupallisen tasehallinnan ylläpitämiseksi. Kuluneen vuoden aikana tapahtuneiden perustavanlaatuisten markkinamuutosten johdosta markkinaperiaatteiden harmonisointi on jäänyt vähäiseksi, mutta harmonisointityötä tullaan edelleen jatkamaan yhdessä Baltian siirtoverkonhaltijoiden kanssa.

Lukuun 2 Määritelmät Gasgrid esittää kolmannen vaihtoehdon ottamista huomioon marginaalihinnan määrittämisessä. Tämä vaihtoehto on järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tekemän päivänsisäisen tilauksen myynti-/ostohinta tasehallintapalvelusopimuksen kautta. Gasgridin perustelujen mukaan tämä on tarkennus ehtoihin, ei uusi periaate.

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 4 kohdan mukaan sellaisia tapauksia varten, joissa myynnin marginaalihintaa ja/tai oston marginaalihintaa ei voida määrittää 2 kohdan a ja b alakohdan mukaisesti, on vahvistettava oletussääntö. Energiavirasto toteaa, että tässä tapauksessa Gasgridin esittämä lisäys marginaalihinnan määrittämiseen on edellä mainittu oletussääntö, ja näin ollen tasehallinnan verkkosäännön mukainen.

Lisäksi Lukuun 2 Määritelmät esitetään neutraalin kaasunhinnan määrittämiseen lisäyksenä kolmatta vaihtoehtoa, jonka mukaan "jos tasehallintapalvelusopimusten päiväkohtaista hintaa ei pystytä määrittämään, käytetään neutraalina kaasunhinnana viimeisintä määritettyä neutraalia kaasunhintaa siihen saakka, kunnes päiväkohtainen neutraali kaasunhintaa on jälleen määritettävissä."

Gasgridin perustelujen mukaan poikkeuksellisessa markkinatilanteessa on mahdollista, että kyseisen lisäyksen mukaista neutraalin kaasunhinnan määritelmää saatetaan joutua soveltamaan ja se on siksi tarpeellinen lisäys ehtoihin. Energiavirasto toteaa tämän olevan tarkennus, joka ei sisällöllisesti muuta tai lisää uusia hinnan määräytymisperusteita, joten lisäys on hyväksyttävä.

Gasgrid on lisännyt tasehallinnan ehtoihin Inkoon ja Haminan LNG:n syöttöpisteet. Energiavirasto toteaa näiden muutosten vastaavan Suomen maakaasujärjestelmässä tapahtuvia muutoksia ja ovat siten perusteltuja.

Luottokelpoisuusvaatimukset

Gasgrid ehdottaa, että luottokelpoisuusvaatimusten määräytymisperusteista poistetaan tasehallinnan neutralointimaksut.

Maakaasuverkkoasetuksen 14 artiklan 3 kohdan mukaan kolmannen osapuolen verkkoonpääsyyn liittyviä palveluita voidaan tarvittaessa tarjota edellyttäen, että verkonkäyttäjät antavat asianmukaiset takeet tällaisten käyttäjien luottokelpoisuudesta. Kyseiset takeet eivät saa muodostaa aiheettomia esteitä markkinoille pääsulle, ja niiden on oltava syrjimättömiä, avoimia ja oikeasuhteisia.

Tasehallinnan verkkosäännön 31 artiklan 1 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijalla on oikeus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ja asettaa verkonkäyttäjille asianmukaiset sopimusperusteiset vaatimukset, rahavakuudet mukaan luettuina, vähentääkseen 29 ja 30 artiklassa tarkoitettuihin, eräänntyviin maksuihin liittyvää maksukyvyttömyysriskiään.

Tasehallinnan verkkosäännön 31 artiklan 2 kohdan mukaan sopimusperusteisissa vaatimuksissa on noudatettava avoimen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatetta, niiden on oltava oikeasuhteisia tarkoitukseensa nähden, ja ne on määriteltävä 30 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa menetelmässä.

Energiavirasto toteaa, että Gasgridin esittämä muutos poistaa tasehallinnan neutralointimaksut luottokelpoisuusvaatimuksista selkeyttää luottokelpoisuusvaatimusten määräytymistä. Muutos voi vaikuttaa joko laskevasti tai nostavasti tasevastaavan vakuuden määrän riippuen siitä, onko neutralointimaksut olleet tasevastaavan osalta positiivisia vai negatiivisia. Gasgridin mukaan vaadittavan vakuuden määrää ei ole aiemmin käytännössä päivitetty kuukausittain neutralointimaksun muutosten mukaisesti. Näin ollen ehdotettu muutos on nykyisen käytännön mukainen. Energiavirasto toteaa edellä mainitun muutosehdotuksen olevan maakaasuverkkoasetuksen ja tasehallinnan verkkosäännön mukainen, ja näin ollen hyväksyttävä.

Tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteet

Lukuun 5.1.1 Tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteet Gasgrid esittää lisäystä, jonka mukaan "mikäli tasepoikkeamamaksun päiväkohtaista osto- tai myyntihintaa ei pystytä tasehallinnan ehtojen luvussa 5.1.1 kuvattujen periaatteiden mukaisesti määrittämään, käytetään tasepoikkeamamaksun osto- tai myyntihinnan määrittämisessä oletussääntöä. Oletussäännön mukaan tasepoikkeamamaksun päiväkohtaisen hinnan määrittämiseksi neutraalina kaasunhintaan käytetään viimeisintä määritettyä neutraalia kaasunhintaa lisättynä tai vähennettynä voimassa olevalla mukautusaskeleella siihen saakka, kunnes päiväkohtainen neutraali kaasunhinta on määritettävissä."

Energiavirasto toteaa, että ehdotettu lisäys selventää tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymistä tilanteissa, joissa hintaa ei pystytä tasehallinnan ehtojen luvussa 5.1.1 kuvattujen periaatteiden mukaisesti määrittämään. Energiavirasto toteaa, että tämän olevan tarkennus, joka ei sisällöllisesti muuta tai lisää uusia hinnan määräytymisperusteita, joten lisäys on hyväksyttävä. Siten, tasepoikkeamamaksun määräytymisperusteet eivät muutu ja ne ovat yhä tasehallinnan verkkosäännön 21 artiklan 1 kohdan mukaiset.

Lisäksi Gasgrid ehdottaa tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteisiin lisäystä, jonka mukaan "mikäli pidempiaikainen samansuuntainen kaupallinen epätasapaino aiheuttaa Suomen kaasujärjestelmän fyysisen epätasapainon, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi tehdä tilauksen tasehallintapalvelusopimuksen kautta fyysisen epätasapainon korjaamiseksi. Fyysinen epätasapaino voi syntyä siitä huolimatta, että päivänsisäiset kaupalliset tasepoikkeamat eivät ole aiheuttaneet päivänsisäisiä taseohjaustoimenpiteitä. Tällaisessa tilanteessa tasehallintapalvelusopimuksen käyttäminen ei vaikuta ko. kaasupäivän tasepoikkeamamaksun hintaan."

Energiavirasto toteaa, että Gasgridin ehdottama lisäys ehtoihin on tasapuolinen ja syrjimätön sekä selventää toimintatapaa Gasgridin kuvaamassa tilanteessa. Maakaasumarkkinalain 31 §:n mukaan järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa maakaasutaseen ylläpitämisestä vastuualueellaan (maakaasujärjestelmän tasevastuu). Ehdotettu lisäys ehtoihin sisältyy tasevastuuseen. Energiavirasto toteaa, että

ehdotetut muutokset vastaavat maakaasumarkkinalain 31 §:n 2 momentin vaatimuksia ehtojen tasapuolisuudesta ja syrjimättömyydestä.

Mukautusaskeleen suuruus

Gasgrid on ehdottanut tasehallintaehtoja muutettavaksi siten, että sovellettava mukautusaskel on vähintään kolme prosenttia ja enintään kymmenen prosenttia. Voimassa olevien ehtojen mukaisesti sovellettava mukautusaskel on kymmenen prosenttia. Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 7 kohdan mukaan pienen mukautuksen arvo saa olla enintään kymmenen prosenttia painotetusta keskihinnasta. Näin ollen ehdotettu mukautusaskeleen suuruus on tasehallinnan verkkosäännön mukainen.

Maakaasuverkkoasetuksen 21 artiklan 3 kohdan mukaan tasepoikkeamamaksujen on vastattava kustannuksia mahdollisimman pitkälti ja asianmukaisesti kannustettava verkonkäyttäjiä tasapainottamaan kaasun syöttämisen ja ottamisen. Niissä on vältettävä verkonkäyttäjien välistä ristiintukemista, eivätkä ne saa estää uusien yrittäjien tuloa markkinoille.

Tasehallinnan verkkosäännön 22 artiklan 6 kohdan mukaan pienen mukautuksen on kannustettava verkonkäyttäjiä tasapainottamaan syöttönsä ja ottonsa, se on suunniteltava ja sitä on sovellettava syrjimättömällä tavalla, jottei estettäisi uusien toimijoiden pääsyä markkinoille ja estettäisi kilpailumarkkinoiden kehittymistä. Pieni mukautus ei saa haitata rajat ylittävää kauppaa ja se ei saa johtaa siihen, että tasepoikkeamamaksuista koituu verkonkäyttäjille kohtuuton taloudellinen riski.

Gasgrid on tuonut ilmi, että kymmenen prosentin mukautusaskeleen käyttö vuoden 2022 huomattavan korkeiden kaasunhintojen aikana, on nostanut verkonkäyttäjien tasepoikkeamamaksut kohtuuttoman suuriksi. Energiavirasto toteaa, että on perusteltua muuttaa sovellettava mukautusaskel tasolle 3-10 prosenttia, jolloin Gasgridillä on mahdollisuus muokata mukautusaskeleen suuruutta markkinatilanteen mukaan. Energiavirasto toteaa lisäksi, että Gasgridin mahdollisuus muuttaa sovellettavan mukautusaskeleen suuruutta markkinatilanteen mukaan 3-10 prosentin välillä, tukee sitä, että tasepoikkeamamaksuista ei koidu verkonkäyttäjille kohtuutonta taloudellista riskiä. Energiavirasto toteaa, Gasgridin edellä mainitun ehdotuksen täyttävän maakaasuverkkoasetuksessa ja tasehallinnan verkkosäännössä asetut vaatimukset.

Tasehallinnan neutralointimaksujen laskutusväli ja tietojen julkaiseminen

UAB Ignitixin lausunnon mukaan järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tulisi kuukausittain julkaista eritellyt summat tasehallinnan neutralointimaksussa huomioiduista maksukomponenteista. Gasgrid toteaa vastineessaan, että Gasgrid on vastikään julkaissut taulukon koskien neutralointimaksujen määrittelyssä käytettäviä tietoja, missä kustannustekijöitä on avattu tarkemmalla tasolla: <https://gasgrid.fi/kaasumarkkinat/markkinatieto/> (kohta materiaalit).

Baltic Energy Partners OÜ otti launnonaan kantaa neutralointimaksujen laskutusväliin. Baltic Energy Partners OÜ:n näkemyksen mukaan laskutusvälin tulisi olla yksi kuukausi nykyisen kolmen kuukauden sijaan. Gasgrid totesi vastineessaan, että Gasgrid Finland julkaisee tasehallinnan neutralointimaksun yksikköhinnan kuukausittain, minkä perusteella tasevastaava pystyy arvioimaan

laskutettavia/hyvitettäviä kaasumääriä kaasukuukausittain. Gasgrid suorittaa neutralointimaksun laskutuksen toistaiseksi kvartaaleittain, mutta ottaa lausunnossa esitetyn suosituksen kuukausittaisesta laskutussyklistä huomioon suunnitelllessaan tasehallintapalveluiden jatkokehitystoimia. Neutralointimaksun määrittämistä varten tarvittavia tietoja ei kaikilta osin ole käytettävissä seuraavan kaasukuukauden 6. päivään mennessä, joten neutralointimaksun yksikköhinnan julkaiseminen ajoittuu myöhempään ajankohtaan.

Tasehallinnan verkkosäännön 30 artiklan 1 kohdan mukaan tasehallinnan neutralointimaksu on maksatettava asianomaisella verkonkäyttäjällä tai maksettava tälle. Energiavirasto toteaa, että neutralointimaksujen laskutusvälistä ei ole säädetty tasehallinnan verkkosäännössä.

Johtopäätökset

Energiavirasto on arvioinut Gasgridin esille tuomia muutostarpeita vahvistettuihin tasehallinnan ehtoihin ja pitää järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan perusteelluista tasehallinnan ehtojen muuttamiseksi hyväksyttävänä. Energiavirasto katsoo, että vahvistettavaksi toimitetut muokatut tasehallinnan ehdot ovat tasapuolisia ja syrjimättömiä ja noudattavat maakaasumarkkinalain, maakaasuverkoasetuksen ja tasehallinnan verkkosäännön artikloissa esitettyjä säännöksiä.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

Sovelletut säännökset

Maakaasumarkkinalaki (587/2017): 13 §, 29 §, 31 § ja 32 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta: artikkelit 14 ja 21

Komission asetus (EU) 312/2014 kaasun siirtoverkkojen tasehallintaa koskevan verkkosäännön vahvistamisesta: artikkelit 20, 21, 22, 29, 30 ja 31

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013): 10 §, 12 § ja 13 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

30.11.2022

2501/050303/2022

Liitteet	Valitusosoitus Tasehallinnan ehdot
Jakelu	Gasgrid Finland Oy
Tiedoksi	Työ- ja elinkeinoministeriö

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikaisten laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

**Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI**

faksi: 029 56 43314

sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2120 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tasehallinnan ehdot

Versio 3.0

1.1.2023

Sisällysluettelo

1	Tasehallinnan ehdot	3
2	Määritelmät	3
3	Suomen kaasujärjestelmän tasehallinta.....	4
4	Luottokelpoisuusvaatimukset	4
5	Tasepoikkeamamaksujen määräytyminen	4
5.1	Tasepoikkeamamaksun hinta.....	5
5.1.1	Tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteet	5
5.1.2	Mukautetun neutraalin kaasunhinnan määrittäminen	6
6	Tasehallinnan neutralointimaksut	7
7	Laskutus	8
8	Vahinkojen korvaaminen.....	8

1 Tasehallinnan ehdot

Näitä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan Tasehallinnan ehtoja sovelletaan järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ja tasevastaavan shipperin tai traderin (jäljempänä 'tasevastaava'), väliseen tasehallintapalveluun ja ne ovat kiinteä osa shipperin tai traderin ja järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan välistä Shipperin ja traderin puitesopimusta.

2 Määritelmät

Tasehallinnan ehdoissa sovelletaan kulloinkin voimassa olevan sääntökäsikirjan määritelmiä kuten viitattu valtioneuvoston asetuksessa maakaasun toimitusten selvityksestä ja mittauksesta (1008/2019 muutoksineen). Tämän lisäksi Tasehallinnan ehdoissa sovelletaan alla olevia määritelmiä.

Marginaalihinta tarkoittaa joko myynnin tai oston marginaalihintaa, joka lasketaan seuraavasti:

- a) myynnin marginaalihinta on seuraavista hinnoista pienin:
 - i) kaikkien sellaisten kaasutoimituspäivää koskevien myyntien pienin hinta, jotka käydään omistuksen kohteena olevilla tuotteilla ja joihin siirtoverkonhaltija osallistuu; tai
 - ii) kyseiselle kaasutoimituspäivälle laskettu kaasun painotettu keskihinta (neutraali kaasunhinta) miinus mukautusaskel; tai
 - iii) järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tekemän päivänsisäisen tilauksen myyntihinta tasehallintapalvelusopimuksen kautta.
- b) oston marginaalihinta on seuraavista hinnoista suurin:
 - i) kaikkien sellaisten kaasutoimituspäivää koskevien ostojen suurin hinta, jotka käydään omistuksen kohteena olevilla tuotteilla ja joihin siirtoverkonhaltija osallistuu; tai
 - ii) kyseiselle kaasutoimituspäivälle laskettu kaasun painotettu keskihinta (neutraali kaasunhinta) plus mukautusaskel; tai
 - iii) järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tekemän päivänsisäisen tilauksen ostohinta tasehallintapalvelusopimuksen kautta.

Mukautusaskel tarkoittaa prosenttimäärää, jolla neutraalia kaasunhintaa mukautetaan ylös- tai alaspäin.

Neutraali kaasunhinta on kaasupörssin toteutuneiden kauppojen määrillä painotettu keskihinta, jossa huomioidaan kaikki päivä- ja päivänsisäisillä tuotteilla solmitut kaupat. Tätä kaasupörssin hintaa käytetään oston ja myynnin marginaalihintojen määrittämisessä. Jos kaasupörssin painotettua keskihintaa ei pystytä määrittämään, käytetään neutraalina kaasunhintana järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kilpailuttamien tasehallintapalvelusopimusten päiväkohtaista hintaa. Jos tasehallintapalvelusopimusten päiväkohtaista hintaa ei pystytä määrittämään, käytetään neutraalina kaasunhintana viimeisintä määritettyä neutraalia kaasunhintaa siihen saakka, kunnes päiväkohtainen neutraali kaasunhinta on jälleen määritettävissä. Kaasupörssi, jossa siirtoverkonhaltija käy kauppaa marginaalihintojen määrittämiseksi, on UAB GET Baltic.

Tasehallinnan neutralointimaksu tarkoittaa maksua, jonka suuruus on niiden määrien erotus, jotka on maksettu tai maksettava siirtoverkonhaltijalle sen suorittamista tasehallintatoiminnoista ja jotka siirtoverkonhaltija on maksanut tai sen on maksettava näistä toiminnoistaan ja jotka on maksettava asianomaisille tasevastaaville tai kannettava näiltä.

Tasepoikkeamamaksu tarkoittaa rahamäärää, jonka tasevastaava maksaa tai saa päiväkohtaisesta tasepoikkeamamäärästään.

3 Suomen kaasujärjestelmän tasehallinta

Tasevastaavan taseryhmän shippereiden ja tradereiden on toimitettava Suomen kaasujärjestelmään jokaisena kaasutoimituspäivänä Imatran, Balticconnectorin, Inkoo LNG:n, Hamina LNG:n ja biokaasun syöttöpisteissä sekä syöttönä virtuaalisessa kauppapaikassa tai kaasupörssin välittämänä yhteenlaskettu päiväkohtainen kaasumäärä, joka vastaa sitä yhteenlaskettua kaasumäärää, jonka taseryhmän shipperit ja traderit ovat ottaneet järjestelmästä ottovyöhykkeellä, ottona virtuaalisessa kauppapaikassa tai kaasupörssin välittämänä ja Balticconnectorin ottopisteessä samana kaasutoimituspäivänä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vastaa Suomen maakaasujärjestelmän tasehallinnasta ja järjestelmäpalveluista kokonaisuutena sekä tasevastaavan tasepoikkeamien neutraloinnista jokaisen kaasutoimituspäivän lopussa. Shipperillä tai traderilla on oltava voimassa oleva Shipperin ja traderin puitesopimus toimiakseen tasevastaavana.

4 Luottokelpoisuusvaatimukset

Tasevastaavan on asetettava järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle vakuus, jonka arvo kattaa tasevastaavan kunakin ajanhetkenä avoimena olevat laskut tasepoikkeamamaksuista ja arvioidut tasevastaavalta laskuttamatta olevat tasepoikkeamamaksut sisältäen 10 % varmuusmarginaalin tasepoikkeamamaksujen kuukausivaihtelulle.

Arvioidut laskuttamatta olevat tasepoikkeamamaksut tulevat näkyviin tasevastaavalle järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan portaalissa, kun järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija on laskenut näille arviot, mutta ei ole vielä lähettänyt laskuja tasevastaavalle.

5 Tasepoikkeamamaksujen määräytyminen

Tasevastaavan on suoritettava maksu järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle tai tällä on oikeus saada hyvitys järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta taseryhmänsä päiväkohtaisesta tasepoikkeamasta jokaiselta kaasutoimituspäivältä taseryhmän tasepoikkeaman suunnasta (positiivinen/negatiivinen) riippuen. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija laskee kaasutoimituspäivän tasepoikkeaman kullekin taseryhmälle seuraavasti:

$$\text{Tasepoikkeama} = \text{syötöt} - \text{otot}$$

Taseryhmän päiväkohtaiset tasepoikkeamamaksut lasketaan kertomalla taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama sovellettavalla tasepoikkeamamaksun hinnalla. Päiväkohtainen tasepoikkeama perustuu lopullisen taseselvityksen tuloksiin.

Päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun suunta määräytyy seuraavasti:

- a) mikäli taseryhmän kaasutoimituspäivän päiväkohtainen tasepoikkeama on positiivinen, tasevastaavan katsotaan myyneen tasepoikkeamaa vastaavan määrän kaasua järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle ja sillä on siten oikeus saada järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta hyvitys päiväkohtaisesta tasepoikkeamasta; sekä

- b) mikäli taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on negatiivinen, tasevastaavan katsotaan ostaneen tasepoikkeamaa vastaavan määrän kaasua järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta ja tasevastaavan tulee siten suorittaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle maksu.

5.1 Tasepoikkeamamaksun hinta

Päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun on vastattava kustannuksia, ja siinä on otettava huomioon mahdolliset siirtoverkonhaltijan tasehallintatoimiin liittyvät hinnat sekä mukautusaskel.

Sovellettava hinta määritetään päiväkohtaiselle tasepoikkeamamaksulle seuraavasti:

- a) myynnin marginaalihinta, jos päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on positiivinen (eli verkonkäyttäjä on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän syöttöjä kuin ottoja); tai
- b) oston marginaalihinta, jos päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on negatiivinen (eli verkonkäyttäjä on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän ottoja kuin syöttöjä).

5.1.1 Tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisperusteet

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija päivittää tasevastaaville järjestelmän ennustettua tasepoikkeaman tilaa portaalissa jokaisen kaasutoimituspäivän aikana tunneittain. Kun järjestelmän ennustetun tasepoikkeaman tila on vihreä, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ei käy kauppaa kaasupörssissä tai tee päivänsisäisiä tilauksia tasehallintapalvelusopimuksilla. Jos järjestelmän ennustetun tasepoikkeaman tila on keltainen, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi käydä kauppaa kaasupörssissä ja tehdä päivänsisäisiä tilauksia tasehallintapalvelusopimuksilla.

Jos järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ei ole käynyt kaasupörssissä kauppaa tai tehnyt päivänsisäisiä tilauksia tasehallintapalvelusopimuksia kaasutoimituspäivän aikana, taseryhmän päiväkohtaisen tasepoikkeamamaksun hinta on mukautettu neutraali kaasunhinta (ks. kuva liitteessä 1).

Jos järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija käy kauppaa kaasupörssissä tai tekee päivänsisäisiä tilauksia tasehallintapalvelusopimuksilla kaasupäivän aikana, taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeamamaksun hinta määräytyy joko (ks. kuva liitteessä 2):

- a) määrillä painotettu keskiarvo järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kaupankäynnissä toteutuneesta päivänsisäisen tuotteen osto- tai myyntihinnasta kaasupörssissä,
- b) järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tekemästä päivänsisäisen tilauksen hinnasta (osto- ja/tai myyntihinta) tasehallintapalvelusopimuksen kautta tai
- c) mukautetusta neutraalista kaasunhinnasta.

Jos taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on positiivinen ja järjestelmän ennustettu tasepoikkeama oli positiivinen silloin, kun järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija kävi kauppaa kaasupörssissä tai teki päivänsisäisen tilauksen tasehallintapalvelusopimusten kautta tasapainottaakseen järjestelmää, taseryhmän tasepoikkeamamaksulle käytetään edellä esitetyistä hinnoista alinta.

Jos taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on negatiivinen ja järjestelmän ennustettu tasepoikkeama oli negatiivinen, kun järjestelmävastaava kävi kauppaa kaasupörssissä tai teki päivänsisäisen tilauksen tasehallintapalvelusopimuksen kautta tasapainottaakseen järjestelmää, taseryhmän tasepoikkeamamaksun hintana käytetään edellä esitetyistä hinnoista korkeinta.

Jos järjestelmän ennustettu tasepoikkeama oli saman kaasuvuorokauden aikana sekä positiivinen että negatiivinen, ja järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija kävi kauppaa kaasupörssissä tai teki päivänsisäisen tilauksen tasehallintapalvelusopimuksen kautta kaasutoimituspäivän aikana tasapainottaakseen järjestelmää, tasepoikkeamamaksun hintana käytetään edellä esitetyistä hinnoista alinta silloin, kun taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on positiivinen. Vastaavasti tasepoikkeamamaksun hintana käytetään edellä esitetyistä hinnoista korkeinta silloin kun taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on negatiivinen.

Jos taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on positiivinen ja järjestelmän ennustettu tasepoikkeama oli negatiivinen silloin, kun järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija kävi kauppaa kaasupörssissä tai teki päivänsisäisen tilauksen tasehallintapalvelusopimuksen kautta tasapainottaakseen järjestelmää, tasepoikkeamamaksun hinta on mukautettu neutraali kaasunhinta. Jos taseryhmän päiväkohtainen tasepoikkeama on negatiivinen ja järjestelmän ennustettu tasepoikkeama oli positiivinen, kun järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija kävi kauppaa kaasupörssissä tai teki päivänsisäisen tilauksen tasehallintapalvelusopimuksen kautta tasapainottaakseen järjestelmää, tasepoikkeamamaksun hinta on mukautettu neutraali kaasunhinta.

Mikäli tasepoikkeamamaksun päiväkohtaista osto- tai myyntihintaa ei pystytä tässä luvussa kuvattujen periaatteiden mukaisesti määrittämään, käytetään tasepoikkeamamaksun osto- tai myyntihinnan määrittämisessä oletussääntöä. Oletussäännön mukaan tasepoikkeamamaksun päiväkohtaisen hinnan määrittämiseksi neutraalina kaasunhintaan käytetään viimeisintä määritettyä neutraalia kaasunhintaa lisätynä tai vähennettynä voimassa olevalla mukautusaskeleella siihen saakka, kunnes päiväkohtainen neutraali kaasunhinta on jälleen määritettävissä.

Mikäli pidempiaikainen samansuuntainen kaupallinen epätasapaino aiheuttaa Suomen kaasujärjestelmän fyysisen epätasapainon, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi tehdä tilauksen tasehallintapalvelusopimuksen kautta fyysisen epätasapainon korjaamiseksi. Fyysinen epätasapaino voi syntyä siitä huolimatta, että päivänsisäiset kaupalliset tasepoikkeamat eivät ole aiheuttaneet päivänsisäisiä taseohjaustoimenpiteitä. Tällaisessa tilanteessa tasehallintapalvelusopimuksen käyttäminen ei vaikuta ko. kaasupäivän tasepoikkeamamaksun hintaan.

Toimivaltaisen viranomaisen julistettua jonkin kaasun toimitusvarmuusasetuksen kriisitason olevan voimassa, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi toimivaltaisen viranomaisen valtuuttamana määrätä tasekaasun hinnoittelusta muulla tavalla.

5.1.2 Mukautetun neutraalin kaasunhinnan määrittäminen

Jos tasevastaavan päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on positiivinen eli tasevastaava on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän syöttöjä kuin ottoja, kyseisenä kaasutoimituspäivänä sovellettava mukautettu neutraali kaasunhinta on neutraali kaasunhinta vähennettynä mukautusaskeleella kerrotulla neutraalilla kaasunhinnalla.

Jos tasevastaavan päiväkohtainen tasepoikkeamamäärä on negatiivinen eli tasevastaava on tehnyt kyseiseksi kaasutoimituspäiväksi enemmän ottoja kuin syöttöjä, kyseisenä kaasutoimituspäivänä sovellettava mukautettu neutraali kaasunhinta on neutraali kaasunhinta lisätynä mukautusaskeleella kerrotulla neutraalilla kaasunhinnalla.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi muuttaa sovellettavaa mukautusaskelta ilmoittamalla muutoksesta vähintään kolme (3) kokonaista kaasupäivää ennen mukautuksen voimaan astumista. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ilmoittaa muutoksesta GET Balticin ylläpitämän UMM-alustan kautta, mutta myös järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivuilla.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi asettaa mukautusaskelen, jonka suuruus voi olla vähintään 3 % ja enintään 10 %. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi säätää mukautusaskelta taseohjaukseen varmistaakseen Suomen

kaasujärjestelmän fyysisen ja kaupallisen tasehallinnan tai huomioidakseen tasepoikkeamamaksuista tasevastaaville aiheutuvien kustannusten kohtuullisuuden.

6 Tasehallinnan neutralointimaksut

Siirtoverkonhaltijalle ei saa koitua voittoa tai tappiota siitä, että se suorittaa tai vastaanottaa päiväkohtaisia tasepoikkeamamaksuja, päivänsisäisiä maksuja, tasehallintatoimiin liittyviä maksuja ja muita maksuja, jotka liittyvät sen tasehallintatoimintoihin. Siirtoverkonhaltijan on siirrettävä neutralointimaksujen avulla tasevastaaville:

- a) kaikki kustannukset ja tulot, jotka aiheutuvat päiväkohtaisista tasepoikkeamamaksuista ja päivänsisäisistä maksuista;
- b) kaikki kustannukset ja tulot, jotka aiheutuvat toteutetuista tasehallintatoimista; sekä
- c) kaikki muut kustannukset ja tulot, jotka liittyvät siirtoverkonhaltijan toteuttamiin tasehallintatoimintoihin.

Jokaisen tasevastaavan on maksettava järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle tai järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan on hyvitettävä tasevastaavalle tasehallinnan neutralointimaksut jokaiselta kaasukuukaudelta.

Tasehallinnan kaasukuukausikohtaisessa neutralointimaksussa huomioidaan maksukomponentteina seuraavat järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tuotot ja kulut ko. kaasukuukauden aikana:

- maksetut ja hyvitetty tasepoikkeamamaksut,
- toteutettuihin tasehallintatoimenpiteisiin liittyvät kulut ja tuotot,
- voimassa olleisiin tasehallintapalvelusopimukseen liittyvät kustannukset,
- tasehallintatoimintoihin liittyvät kehitys-, investointi- ja ylläpitokulut,
- tasehallintatoimintoihin liittyvät henkilöstökustannukset ja
- tasehallintatoimintoihin liittyvät rahoituskulut.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija julkaisee yhteenlasketut summat edellä esitetyistä tiedoista verkkosivullaan kerran kuukaudessa.

Kaasukuukausikohtaisen neutralointimaksun hinta määritetään kunkin kaasukuukauden jälkeen. Neutralointimaksun hinta [EUR/MWh] määräytyy yllä esitetyistä yhteenlasketuista tuotoista vähennettynä yhteenlasketuilla kuluilla ja jakamalla tulos kaikkien tasevastaavien yhteenlaskettujen ottojen määrällä ko. kaasukuukauden aikana. Ottoina huomioidaan tasevastaavien tasehallintasalkkuihin sisältyvät otot ottovyöhykkeellä, virtuaalisessa kauppapaikassa sekä Balticconnectorissa.

Tasevastaavan kuukausikohtainen neutralointimaksu [EUR/kaasukuukausi] määräytyy kertomalla tasevastaavan tasehallintasalkkuun sisältyvien yhteenlaskettujen ottojen määrä kaasukuukauden aikana (sis. ottovyöhyke, virtuaalinen kauppapaikka ja Balticconnector) ko. kaasukuukauteen sovellettavan neutralointimaksun hinnalla.

Jos neutralointimaksu on positiivinen, tasevastaava maksaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle neutralointimaksun. Jos neutralointimaksu on negatiivinen, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija hyvittää tasevastaavalle neutralointimaksun.

7 Laskutus

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tasehallintapalveluihin liittyvien maksujen laskutuskausi on kaasuukausi. Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tasehallinnan neutralointimaksuihin liittyvien maksujen laskutuskausi on kolme kaasuukautta.

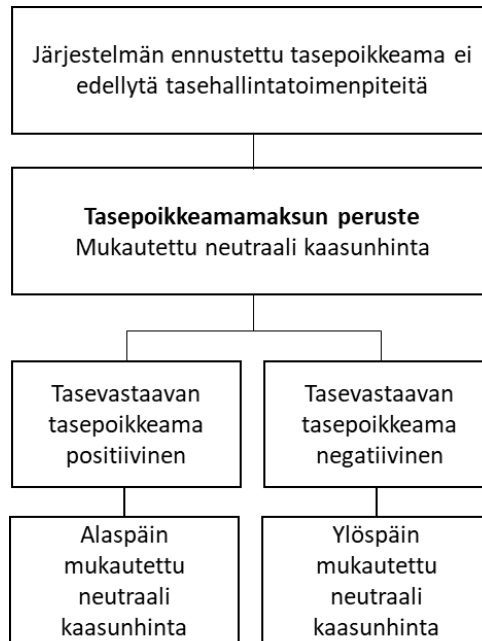
8 Vahinkojen korvaaminen

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ei ole vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut Tasehallinnan ehtojen piiriin kuuluvasta suorituksesta, ellei vahingon osoiteta aiheutuneen järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tai tämän toimeksiannosta toimivan osapuolen tuottamuksesta, jota ei voida pitää vähäisenä.

Tasevastaava ei ole vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut Tasehallinnan ehtojen piiriin kuuluvasta suorituksesta, ellei vahingon osoiteta aiheutuneen tasevastaavan tai tämän toimeksiannosta toimivan osapuolen tuottamuksesta, jota ei voida pitää vähäisenä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ja tasevastaava eivät ole vastuussa toisilleen epäsuorista tai välillisistä vahingoista kuten esimerkiksi saamatta jääneestä voitosta tai kolmannelle osapuolelle maksamista vahingonkorvauksista eikä muistakaan seurannaisvahingoista, ellei vahinkoa ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella taikka salassapitovelvoitteen rikkomisella.

Liite 1. Havainnekuva tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisestä, kun järjestelmän ennustettu tasepoikkeama ei edellytä järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta tasehallintatoimenpiteitä

Liite 2. Havainnekuva tasepoikkeamamaksun hinnan määräytymisestä, kun järjestelmän ennustettu tasepoikkeama edellyttää järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta tasehallintatoimenpiteitä

